

Katalikai turi sąjungas, kad jų...
Vyskupas Kilian.

DARBININKAS

Organas Amerikiečių...
Jusopo Darbininkų...
Sąjungos.

DARBININKAS
OTARNINKAIS...
DARBININKAS
354 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 638.

VOL. IX, No. 20.

SESTADIENIS, VASARIO 16 D., 1924.

Kaina 4

Darbas ir Kooperacija

DIDELĖ APGAVYSTĖ.

Kanados kooperatyvės unijos sekretorius Keen skelbia apie didelę apgavystę po kooperatyvės priedangą padarytą. Prieš keletą metų vienas suklastas bižerius Ontarijo valstijoje pradėjo organizuoti tarp fermerių cooperative chain stores. Buvo suorganizuota 47 krautuvės. Per metus laiko veik visos sprogo ir dingo fermerių \$500,000. Farmeriai norėdami kooperatyviu būdu pirkti ir parduoti nesikreipė į Cooperative Union o paklausę suklastaus. Todel apsigavo.

GERAI SEKASI.

NEW YORK. — Consumers Cooperative Credit Union narių turi 100, kapitalo \$2,219, depozitų \$529, paskolų davus \$2,793. Ta kreditu kooperacija nuolatini turi prašymų paskolų, bet ji negali patenkinti dėl kapitalo stokos. Nariai kooperacijos veda smarkią agitaciją už prisijungimą, kad būtų galima platesnį būdą pavyti.

NELAIME.

PITTSBURG, Pa. — Švento Pranciškus Ksaviero parapijos klebonijoj ištiko baisus įvykis. Klebonas John J. Grady suimtas, kaip atsakomins gas už gyvybę gaspadienos Anna McDonough, 45 m. amžiaus. Kunigas aiškino policijai, kad jis valęs stalių ir rades revolverį. Beįpūrinėjant revolveris iššovė ir šūvis patalė gaspadienei kuri už žėklų mirtį mirė.

TIKISI LAIMĖTI.

RYMAS. — Italijos parlamentas rinkimai įvykis bal. 6 d. Pasistai pilnai įsitikine, jog turės viršų. Sako, kad laimėsį du trečdaliu atstovų.

NUMIRUSIAM NEUODA RAMYBĖS.

WASHINGTON. — Žibalo skandalas taip išsiplėtė, kad kaltininkai ieškoma ir grabuose. Milijonierius, bankininkas Vanderlip pareiškė, kad velionis prezidentas Harding yra prie to prisidėjęs ir gavęs kyšį. Nuo jo buvęs nupirkas laikraštis Marion Star ir už jį užmokėta \$250,000 daugiau, negu vertas. Tokiu būdu jis gavo kyšį, kad išrandavot valdžios žibalo versmes.

LAIMEJO DOVANAS.

CINCINNATI. — Buvo darytas kontestas rašyme straipsnis apie taupumą. Konteste dalyvavo pradinų mokyklų mokiniai. Buvo siūlytos penkos dovanos už geriausią parašymą. Tai keturias iš penkių dovanų laimėjo mokiniai sv. Elebeto parapijinės mokyklos.

UŽ 8 VAL. DARBO DIENĄ.

LONDON. — Darbo ministras Shaw parlamente pranešė, kad bus greitai paduotas sumanymas įvesti 8 valandų darbo dieną.

Darbo Partija savo prognoze turėjo punktą, kur stovėjo už apdėjimą kapitalo specialiais mokesčiais. Dabar to punkto nevykims gyvenimam.

SIULO SALAS UŽ SKOLAS.

PARYŽIUS. — Laikraštis "Excelsior" rašo, kad Francūzija sutiktų pervedi Amerikai savo salas Martinique ir Guadeloupe, Vakarinię Indiją, jeigu Amerika už tai panaikintų \$3,000,000,000. Francūzų skolų Amerikai ir apsiuntų išmokėti Francūzijos skolas Anglijai. Minėtos salos labai svarbios Amerikai karinui atžvilgiu; turint jas, Amerika galėtų geriau apginti Panamos Kanalą, ištikus karui.

Tačiau, Amerikos valstybės departamentas sako, kad Francūzija per daug reikalauja už savo salas. Taigi negali būti nė kalbos, kad Suv. Valstijos mainais už jas panaikintų karines Francijos skolas Amerikai ir dar išmokėtų Francijos skolas Anglijai.

PASKOLA IS ANGLIJOS.

MASKVA. — Krasinas, Sovietų valdžios užsieninės prekybos komisaras, sako, Rusijai reikės gauti paskolų iš Anglijos. Kitai, nebūsią didelės naudos iš to, kad Anglija oficialiai pripažino Sovietų valdžią. Tomis paskolomis būtų gaivinama Rusijos pramonė, gelžkeliai, žemės ūkis. Rusija nežadės greitai jas išmokėti. Jos bus išmokamos iš įplaukų, kurių turės duoti pagerėjęs šalies ūkis.

SUMUŠTI MEKSIKOS SUKILĖLIAI.

Po smarkiam 11 valandų mūšini, valdžios kariuomenė perėjo Lerma upę ir sumušė sukilėlius ties Ocotlanu. Sukilėliai iškėlė baltą vėliavą, kaip ženklą, kad valdžios kariuomenė pertrauktų mūšį ir padarytų su jais kokias derybas. Iš valdžios pusės krito 300 užmuštų bei sužeistų. Sukilėlių nuostoliai nežinomi. Valdžios spąsom čia vadovavo generolas Amaro.

NEŽINOJO.

WASHINGTON. — Amerikos laivyno ministras Denby sakosi nežinojęs, kame dalykas, pasirašydamas po kontraktais, pervedančiais turtingiausius valstybes žibalo kaltininkui Doheny'ui ir Sinclair'ui. Senatorius Walsh'as sako, kad jis viską puikiai išnėjo ir suprato. Denby įtariamas emim kyšių iš Sinclairio bei Doheny'o.

1918 Vasario 1924

1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba išleido šitokią Nepriklausomybės Deklaraciją:

"Vilnius, Lietuva, Vasario 16 d., 1918 m.
Lietuvos Valstybės Taryba, savo posėdyje vienbalsiai nutarė kreiptis į Rusiją, Vokietiją ir kitas valstybes su šiais pareiškimu:

Lietuvos Valstybės Taryba, kaip vienintelė Lietuvos Atstovybė, remdama pripažintąją tautų apsisprendimą ir Lietuvos Vilniuje suvažiavimu nutarimu iš 18-23 d. rugsėjo, 1917 m., skelbiamą Lietuvos Nepriklausomą Valstybę su sostine Vilniuje, atskira nuo visų kitų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis ir valstybėmis.

Tuom patim sykiu Lietuvos Valstybės Taryba apreiškia, kad Lietuvos Valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti, kiek greičiau galima, Steigiamasis Seimas, demokratišku būdu, visų Lietuvos gyventojų išrinktas.

Lietuvos Valstybės Tarybos nariai: Dr. Jonas Basanavičius, Adv. Jonas Vileišis, Kazys Bizauskas, Mykolas Biržiška, S. Banaitis, St. Kairys, D. Malinauskas, S. Narutavičius, Dr. J. Šaulys, J. Šernas, P. Dovydaitis, P. Klimas, V. Mironas, A. Petrulis, K. Šaulys, A. Stulginskis, Antanas Šmetonas, J. Smilgevičius, J. Staugaitis, J. Valokaitis.

1920 m., gegužės mėn. 15 d. susirinkęs Lietuvos Steigiamasis Seimas pirmame posėdyje pareiškė visur pasauliui:

"Lietuvos Steigiamasis Seimas, reikšdamas Lietuvos žmonių valią, proklamuoja esant atstatyta Nepriklausomą Lietuvos Valstybę, kaip demokratinę respubliką, etnologinėm sienom ir laisvą nuo visų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitom valstybėm."

NEPRIPAŽISTA MEKSIKOS

LONDON. — Kada Anglijos valdžia pripažino Sovietų Rusiją, tuojaus Meksikos valdžia paprašė Macdonaldo, kad ir ją pripažintų. Bet pastarasis nesisukubina. Jis meksikonams atsakė, jog rinkimų kampanijoj jis nežadėjo Meksiką pripažinti. Tai ir nematęs reikalavo tai dabar padaryti.

REIKALAUJA LYGYBĖS.

TOKIO. — Japonijos užsienio reikalų ministras K. Matsui reikalauja, kad Suv. Valstijos priimtų atėvius iš Japonijos lygiai taip, kaip ir iš visų kitų nepriklausomų valstybių, ir kad būtų panaikinti įstatymai, kurie dabar uždaro duris atėvivybei iš Japonijos į Ameriką.

PRIPAŽINO RUSIJĄ.

MASKVA. — Rusijos valdžia gavo pilną Norvegijos pripažinimą.

KAIP GALĄ GAUNA.

WILMINGTON, Del. — Amerikos Darbo Federacijos sekretorius aiškino, kaip nelaimingi atsitikimai įvyksta. Sakė, kad per metus iš kas 25,000 žmonių galą gauna be laiko 21 žmogus. Pagal ištyrimų tie nelaimingi atsitikimai įvyksta šitaip: trys žuva nukrisdami, keturi per automobilius, du apdegimais, vienas nuo šautuvų, vienas nuo mašinų, o kiti dėl kiti įvairių priežasčių. Nukritimų galą gauna seneliai virš 75 m. amžiaus, iš keturių žuvusių nuo automobilių trys yra vaikai.

NEKALTAI KALĖJO 40 M.

PARYŽIUS. — Iš kalėjimo tapo paleistas Louis Danval, kuris kalėjo 40 metų. Jis buvo aptiekorius ir buvo rastas kaltu pačios nuodijimo. Dabar paeikėjo, kad buvo neteisingai įkalintas. Jis dabar yra 78 m. amžiaus.

ŽINIOS IS LIETUVOS.

JUOZAPAVOS dvaras (Lankelių valsė, Vilkaviškio apskr.), šiame dvare darbininkai laikomi labai sunkiai ir blogai. Butai neremontuojami; viduj vėjas vaikosi; kitos butuos net baugu būti, nes sulūžę balkiai kiekvieną valandą mirtini baugina. Bet dvarininkas pastatė pulką ir vištinką, dar ir cementu ištinkevojo. Reikšcia, dvarininkui jo vištos geriau rūpi negu darbininkai. Kiaulėms taip pat tvartų nėra. Durpių kurpi darbininkai prisikase patys, bet parsivežti joms arklių dvarininkas neduoda; gal jis nori, kad darbininkai "jas" naktimis susineštų. Vienas darbininkas — V. A. nuvažiuo durpių parsivežti, nes neturėjo kuo kurti. Už tai ji atstatė nuo darbo. Bendrai, visi darbininkai atėjus žiemai neturės kuo kurti, teks nuo šalčio gal nevienam kovot su mirtimi. Darbininkams sutartis išdavė dar tik dabar, pats dvarininkas parėšė, kad darbininkų sutikimo, kaip jis norėjo, nes daržovėms būtyms ir žūjams žemės kiekis visai nepažymėtas; apie parą karvėms ir avinams irgi neužsimenama. Darbininkas, kuris yra tam dvare jau nuo pat karo pradžios (kiti dar ir prieš karą gyveno) sutarty pažymėtas, kad tik du mėtai kaip pas jį gyvenas. Negali žmogus supast, ar jau jis (ponas) nemoka suskaičiuoti gerai (bet rodos ponai visi mokyti) ar jam taip nenusibodo gyventi. Kad 10 ar daugiau metų atrodo kaip du mėtai.

Patys darbininkai ir truputį kalti, nes neturi jokios vienybės; vieni atsidavė "pono" valiai, kiti bijo ar nedrįsta kur nors pasiskųsti, o juos dvarininkas taip ir engia. Laikraščiu nepareina nė vienas, o jis jiems būty labai reikalingas. Yra keletas prisirašę į "Krikšč. Darb. Sąjungą", o kiti dar įtikti į žydo Markso apaštalus, kurių čion nestinga. Laikas būtų susiprasti ir netaukti iš tokių malonės, kurie nieko palengvinti negali, bet dar išplėšia iš žmonių širdžių brangiausią turtingybę ir visapj žmonėms meluoja, norėdami įvesti savo rūsšią "rojų". Tad, draugai, organizuokitės visi, bet ne į socialistų profesines sąjungas, tik į "Krikšč. Darb" kurios vienintelis yra būdas apsiginti nuo dvarininkų ir Markso apaštalų mulkinimo ir mūs naudojimo. Švieskimės ir organizuokimės, nes vienybėj galybė.

PANEVĖŽYS. Čia buvo išteptos degut visos iškabos parrašytos ne lietuvių kalba. Ant rytojaus po ištėpino žydas sušaukė nepaprastą visuotinę susirinkimą. Susirinkimas įvyko žydų bendruomenės taryboj. Žydų prisirinko daug. Jie kalbėjosi, kaip atkeršyti už ištėpimą. Ir galų gale nutarė uždaryti vieną valandai visas krabtuves. Susirinkimas pasibaigė. Visi išsiskyrė.

PANEVĖŽY TURGUS. Žmonių prisirinko daug. Krautuvės atdaros visos. Bet štai 10 valandą kumpe Laigys aikštės ir 16 Vasario g-vės kolonijinė ir tabako krautuvė p. p. Braudė ir Rozanskio uždaro. Po to tuoj uždaro ir visos kitos Panevėžy esančios žydų krautuvės. Uždarytos krautuvės išbuvo ištisą valandą (nuo 10 iki 11). Manot, kad tuo ir pasibaigė. Ne. Naktį Panevėžio gatvėse buvo primėtyta visokių proklamacijų, rašytų žydų lietuvių kalba. Daugiausia proklamacijų buvo primėtyta prie Valdžios įstaigų. Pirmiausia į akis puola šitoks proklamacijos obalsis: "Visų šalių valstiečiai ir darbininkai vienykitės!" Toliau eina: "Skaityk ir kitam duok." Dar toliau — "J visų šalių darbo valstiečius! Broliai ir draugai." Visa proklamacija pilna visokių burnojimų ant valdžios. Ir baigiasi žodžiais: "Tegyvuojia darbo valstiečių ir darbininkų Sąjunga. Tegyvuojia darbininkų valstiečių valdžia. Visų šalių valstiečiai ir darbininkai vienykitės!"

Tarptautinė Valstiečių Sąjunga. Išleista Tarptautinė valstiečių Konferencijos Lietuvos delegacijos išvados.

Be to, kai buvo uždarytos krautuvės tai žydai aiškino socialiams, būk tai kalta Valdžia, kalti krikščionys demokratai, kad jie nepanaikina Šaulių Sąjungos. Jie sakė, būk tai esąs chamų darbas, nekultūringų žmonių darbas, krikščionių demokratų darbas.

JUODOJI ARMIA BRUŽDA

KYBARTAI. Šionis dienos Kybartų mieste pasirodė keletas komunistinių atsisaukimų, kurie žinoma, tyčia buvo prikabinoti prie žinomų federantų veikėjų butų.

Daug tuose atsisaukimuose pridėta duoti, bet daugian jie negalės duoti kiek davė darbininkams Rusijoje, būtent: badą, kranų jūras ir ašarų upes.

Juodoji armija žinodama, kad lietuvių darbininkų tarpe pritarimo neturi, dabar pasirinko tinkamiausią progą, kaip tik mašina etatus. Tie niekšai mano kad valdininkai ir šiaip bedarbiai pasitiks jų gražiais žodeliais ir visom keturiom skubino į jų rojų. Reikia pagalvoti, ką duos tie, kurie patys nieko neturi, kurie išsaudė milijonus žmonių, ir dar daugiau badu išmaro?

O! jūs, ponai komunistai, savo pažadus pasiklt sau, mes jūsų gražių žodelių skaityti nesnorime. Be reikalo jūs popieri ir lešas dalkote savo proklamacijoms. Verčiau tas sumas pinigų labdarybės tikslams panaikotumėt, ir tuo būdu sušelpumėt ne vieną darbininko šeimą.

(Kauno "Darbininkas")

PIRMIEJI ŽINGSNIAI

Patarėms visiemis kooperacijos prieteliais, mial sekti Uosto straipsnius apie mūsų gyvenimą, čias kooperatyves krautuvės. Kas nori atėityje būti naudingą kooperacijos įdėjimui, galės iš tų straipsnių gauti reikalingą žinią. Kooperacijos veiklaus pratyume atsiliepti čia palačiamais klausimais.

"Darb." Redakcija.

RIETAVAS. X-27 diena atvykus Zemačių Centro įsilotinams, tapo susauktas susirinkimas, kame buvo pranešta ir zemačių centro' del nesnūjų atėitininkų organinio vimo ir mergalių atskirai vaikimo nuo bernaičių. Be to kurta Atėitininkų Susijungimo fondas "Atėitis" Rietavo m. rūs. Valdijon išrinkta A. J. mōntas pirmininku, J. J. rāstininkus ir E. Jueytė zeminke.

TELSIAI. Jan. 1924 m. kaip Telsiuose gyvuoja m. tojų seminarja su direktoriumi J. Gedminu (jis yra būty laikraščio "Lietuvos" redaktorius Amerikoje). Šimet švietimo Ministerijai 1923 m. lapkričio 22 d. No. 11492, kuriame nurodo jog prie kiekvienos m. durinės ir aukštesniosios mokyklos galima steigti "kuopas, kuopeles ir laisvai plėfoti savo pasaulėjūra. Tuom! remdamosi Mokytojų Seminarijos mokininių su J. Mikalausku prisakyti padavė prašymą kad būtų įsteigti Atėitininkų Kur Bet Mokytojų Taryba tą sąlyg atmetė. Aišku kad abktojų Seminarijoje viešpatia ja socialistinė dvasia. Bet aš kiai galime pasakyti: Nėbeužvenksi upės bėgimo Norint ji eity sau paniažu Neb'sulaikysi naujo kilimo Norint pasveikint būty baug.

Sausio 20 d. Sv. Vincento Pauliaus labdarų draugija surengė viešą vakarą, kuriame vaidinta "Betlejeus". Po vaidinimui čio žaislai ir šokiai. Malonu yra kad šiame vakarė nebuvo šokama jokių svetimtutiskų šokių, tik tai lietuviški, kaip va: Suktinis, Norit mūiego. Klumpakojis ir dange. lis žaidimų. Ar ne laikas ir kitiems pasekti Telsiškūis ir būdinti iš nūlego tautiskūmų.

Sausio 20 d. buvo skirta paminėjimui gimnazijos šokių m. ty sukakturių. Kuomet mokiniai susirinko, tai nei mokytojai nei prelegentų nebuvo. Po valandos jau atsirado ir vieni mokytojas, kuris feisinos mūišės, o kitas sirges. Ot kas laiko brangumais.

J. VI. AL

ZADA ATSAUKTI.

ALBANY, N. Y. — Valstie senatam inešta bilius, atskiantis judomųjų parcho cenzūrą.

